

lament, gràcies a campanyes sistemàtiques a les terres hispàniques i a intercanvis amb institucions similars a l'Institut, de l'estranger, amb la qual cosa hom compta poder arribar aviat a la xifra de tres-cents setanta-cinc mil fotografies. Per als estudis d'Història de l'Art, afirma el Sr. Gudiol, és més important un bon arxiu de fotografies que no pas els llibres; la bibliografia envelleix sovint, mentre que les reproduccions fotogràfiques ofereixen sempre un material de primera mà. Els americans del Nord han utilitzat aquest sistema en gran escala; els anglesos, un xic menys; els francesos, a penes, i ara comencem ací a treballar sistemàticament damunt fotografies. L'Institut no fa classificacions iconogràfiques; els historiadors confonen sovint l'art amb la iconografia, però per a l'estudi artístic aquesta no interessa essencialment. La Història de l'Art és l'estudi de les personalitats artístiques; cal buscar l'home que crea un estil, i això és el que es proposa l'Institut Amatller. Per a arribar a conclusions cal poder disposar de milers de fotografies de petits detalls — de vint a vint-i-cinc mil per a estudiar Goya, per exemple —, que ens revelen la tècnica de cada autor, el seu estil, la seva manera de reaccionar davant les coses naturals, fins i tot els seus vicis. Hom segueix per a això el mètode de Morelli, del qual el Sr. Gudiol fa una demostració pràctica.

Intervenen el PRESIDENT, el Sr. J. F. MIRALLES I BRILLAS (problemes de classificació per a l'art aplicat) i el COMUNICANT. — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

21 març 1953: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. PERE BOHIGAS.

El Sr. OSVALD CARDONA s'ocupa de *Verdaguer i Lamartine*. Després de subratllar la influència que Victor Hugo i Alphonse de Lamartine exerciren sobre Verdaguer, sobretot el darrer, a causa d'una major afinitat espiritual, remarca l'afecció de Verdaguer per ambdós poetes. En són testimonis els exemplars de llurs obres existents a la biblioteca del nostre poeta. Indica alguns trets biogràfics comuns a Lamartine i Verdaguer, com la infantesa i la joventut passades al camp, la qual cosa els porta a cantar la natura. Assenyala la coincidència d'alguns versos en poemes com *Soledat*, que compara a *L'isolement* i *Le vallon*, així com l'afinitat entre *Sentint un rossinyol* i *Au rossignol*. Examina el tema del cel i els estels, on ambdós poetes, així com en el tema de la glòria, discrepen fortament: Lamartine tendeix a la grandiositat romàntica i ampullosa, mentre que Verdaguer hi posa el recolliment del devot i el sentit profètic. Comparant les dues versions del poema *Qui com Déu*, hom no es pot estar de pensar que durant l'interval entre l'una i l'altra Verdaguer havia llegit Lamartine: la segona té un to més precís i assoleix una expressió ja personal, que aplicarà amb una eficàcia pompa verbal als cants èpics de distints fragments de *L'Atlàntida* i en les grans odes. Verdaguer no utilitza aquest èmfasi en els cants místics, però el reprèn en els temes estel·lars i divins, sobretot en *La processó del Corpus*, on es troba una evident influència de Lamartine, amb les millors estrofes del qual admeten la comparança. El Comunicant conclou que cap dels dos poetes no tingué afany d'innovació: ambdós són fidels als propis temperaments impressionables i sensibles, amb els quals agermanen la grandesa i l'harmonia i també la tendresa. Verdaguer assimila aquests elements que, en la nostra llengua, cauen com una veritable innovació.

Intervenen el PRESIDENT, Mn. J. BONET (és difícil d'explicar-se per què Verdaguer no escriví poesia religiosa a l'època de seminarista, car *Qui com Déu* pertany als darrers temps, i creu que això és degut a la falta d'una llengua poètica religiosa, que és elaborada precisament per Verdaguer) i el Sr. M. SERRAHIMA. — CARME BOYÉ, Secretari.

25 març 1953: Història. — Presideix el Sr. FERRAN SOLDEVILA.

El Sr. FÈLIX DURAN I CAÑAMERAS exposa la seva comunicació sobre *Els formularis notarials*. Diu que el formulari més antic conegut, el constitueixen les anomenades *Formulae visigoticae*, del segle VI o VII, conservades en un manuscrit del segle XII